

AZ IGAZGATÓ SEGÍTSÉGE AZ ÖNKÉPZÉSBEN

A rendszeresen, tervszerűen és módszeresen végzett szakmai önképzés szükségessége, fontossága az oktató-nevelő munkában már nem vitatéma, nem képezheti megfontolás tárgyát egyetlen munkája iránt érdeklődő pedagógusnak sem. A nemrégiben megjelent miniszteri rendelet az eddigi továbbképzési gyakorlatot formailag és tartalmilag lényegesen módosította. Az új továbbképzési rendszer szeptemberben lép életbe, azonban már is több dolog megfigyelhető és értékelhető. Figyelemreméltó a választási lehetőségek sokfélesége, amelyek elsősorban az egyéni képességek kibontakozását teszik lehetővé. Az új rendelkezés előtérbe helyezi az anyagi és erkölcsi érdekeltséget, ugyanakkor értékmerővé teszi az eredményességet, amelyről komoly szinten számot kell adnia munkájában minden pedagógusnak. Természetesen ezek még csak előzetes észrevételek, a feltételek biztosítottaságától függ az, hogy az elképzelések milyen széles körben és milyen mélységben realizálódnak.

A lehetőségekből adódik az is, hogy az egyéni önképzés az eddigieknél még nagyobb rangra emelkedik, fontossága az egyéni munkában elengedhetetlenül szükségessé válik. Jelenleg inkább az önképzés „hogyan”-ja az, amelyről érdemes és fontos szólni. A sok lehetséges mód közül elsősorban az igazgató és a tantestületi segítséget emelném ki.

Jó dolog az, ha óráközi szünetekben, üres órákban vagy a tanítás befejezése után a tanári szobában beszámoló, vita folyik egy-egy megjelent szakcikkéről, könyvről, sokszor a délutáni órákig. Mindenki számára eredményesebb, több, igényesebb ez, mint azt hallgatni vég nélkül, hogy x kaptársnő kistia milyen bemozdásokat produkál, vagy milyen recept alapján készült a vasárnapi tészta. Természetesen ez is kell, de megfelelő helyen és időben. A szakudományok eredményei, az információk alig felfogható tömege, figyelemmel kísérése egyre jobban megtanít bennünket az idővel való gazdálkodásra. Maradék-talanul, olvasva és hallva egyszemélyben, egy időben befogadni képtelenség. Még kell osztani a tájékozódási munkát, válogatni, szelektálni, rangsorolni kell az információkat. Egymásnak ebben sokat segíthetünk beszámolóinkban.

A legnagyobb segítséget, mint legfőbb irányító az igazgató adhatja. Hogyan segítheti az igazgató az önképzést?

Sokféle módon. Saját tapasztalataimból a következőket emelném ki:

- legfőbb segítsége abban rejlik, hogy felhívja a figyelmet egy-egy érdekesebb szakkönyvre, megjelent cikkre vagy halott problémára. A figyelemfelhívás „hogyan”-jában és „miért”-jében azon-

ban igényesnek, tudatosnak kell lennie. Ehhez elsősorban ismernie kell beosztottjainak érdeklődését, olvasottsági szintjét, hiányosságait ahhoz, hogy okkal, céllal tegye, amit tesz. Nem egyszerű munka ez, hiszen előzetes tájékozottságra kell szert tennie, mert ajánlani, irányítani nagy felelősség. Igazgatóm rendszeresen aláhúzza pirossal egy cikkben a leglényegesebb észrevételeket és kitűzi a tanári szoba hirdető falára, vagy szünetekben elénk teszi az asztalra. Ez részben felkelti az érdeklődést és sokat könnyít az olvasásban.

- A másik nagyon fontos és jó dolog az, amikor az elolvasott anyagból beszámoló, vitát kezdeményez. Ha egy testület légkörét a véleménycsere, vita jellemzi, bizony mindenki igyekszik tartani és nem hallgatni, lemaradni ebben, hiszen a tájékoztatlanság kiderülése nem kellemes érzés, márcsak ezért is érdekelt az olvasásban, az odafigyelésben.

- Nem elég azonban az, hogy felhívja a figyelmet, hanem a beszélgetésekben, a vitákban legyen igényes, erős vitapartner. Ezzel nemcsak tekintélyt, bizalmat szerez, hanem rangot is ad e beszélgetéseknek, többre, jobbra ösztönöz.

- Mindezek mellett jó dolog az, ha látogatott órái elemzése során észreveszi a nyújtott teljesítményben az önképzés szintjét. Az esetleges hiányosságok észrevételezésének és közlésének ez a módja nagyobb pedagógiai értékű, mint az általánosan hangoztatott feladatok közlése.

Úgy tűnik egyszerű kis dolgok ezek, talán apróságok, de nagy dolgok mulhatnak ezeken az apróságokon akkor, ha az igazgató felelősséget érez azért a kis közösségért, amelynek vezetésével megbízták, és amellyel eredményeket akar elérni.

Ilyen munkahelyen jó és érdemes dolgozni, érdemes helyet, rangot kivívni és kezdeményezni. Ilyen lehetőségek között természetes és magától értetődő az, hogy a testület tagjai egy-egy készülő pályamunka, cikk, vagy gyakorlati elképzelés valóráváltásakor igénylik és kikérik az igazgató véleményét, segítségét munkájukban. Ez nemcsak bizalmat bizonyít, hanem támogatást, kritikát is igényel.

Jobb az, ha az igazgatót ilyen vonatkozásban „nem hagyják békén”, mint az, ha csak elvétve keresik a problémákkal.

Ha a vezetés ilyen, akkor egy megteremtheti az alapot arra, hogy a testületi munka igényes, egységes, tartalmas legyen.

Függ Tiborné
Hódmezővásárhely